

FALLVILTARBEID I KOMMUNER MED MYE RÅDYR

Av Dag Bjerkestrand, Averøy kommune

Foto: Øyvind Juliussen

Jeg er oppfordret til å skrive litt om fallviltarbeid i en kommune med en stor rådyrbestand og de økonomiske virkningene av dette på det kommunale viltfondet. Som kjent er det ikke fellingsavgift på rådyr. For å belyse problemstillingen bruker jeg tall fra Averøy kommune der jeg er viltforvalter. Averøy er en av de største rådyrkommunene i Møre og Romsdal målt i antall skutte rådyr. Det brukes gjennomsnittstall for de siste 5 årene, fom. 2015 tom. 2019.

Det er skutt 194 rådyr og 252 hjort pr år. I 5-årsperioden er det kun skutt 1 elg. Antall viltpåkjørsler er i gjennomsnitt 90 rådyr, 9 hjorter og 15 småvilt (grevling, rev og oter) pr år. Det er 92 uttrykninger av kommunalt ettersøkspersonell pr. år. Av disse er det en fordeling på 83% på rådyr, 10% på hjort/elg og 7% på småvilt. Kostnadene til ettersøk er på 213 000 kr pr år, fordelt på 176 000 kr på rådyr, 21500 på hjort/elg og 15 500 kr på småvilt.

Dette er finansiert gjennom viltfondet med fellingsavgift på 81500 kr og en overføring fra kommunal drift på 135 000 kr pr år. I den kommunale overføringen ligger det også en overføring på ca. 16000 kr til storvaldene og til et jegermøte til ca. 2500 kr pr år.

Hvordan vi håndterer dette

Med en stram kommuneøkonomi sier det seg selv at det har sittet langt inne å få aksept på en overføring av et 6-sifret beløp i skarp konkurranse med nedskjæringer i alle enheter. I 2017 ble den kommunale målsettingen om hjorteviltforvaltningen rullert, og vedtaket i kommunestyret var en halvering av rådyrbestanden slik at antall påkjørsler av rådyr skulle halveres innen 2023. Årsaken til vedtaket var de mange rådyrpåkjørslene.

Minstearealet ble redusert til 150 dekar, og alle vald hvor det har vært påkjørsler av rådyr i løpet av de 3 siste årene har fått tildelt fellingstillatelse etter et minsteareal på 75 dekar. Forøvrig er 86% av alt tellende areal for rådyr tildelt fri rådyrjakt. I praksis er det derfor fri jakt på rådyr i alle vald. Alle vald har ved tildeling av fellingstillatelse fått en utførlig innføring i målsettingen og en sterk og klar oppfordring til å doble avskytingen av rådyr, og å dreie avskytingen over på geit og kalv. Dette har hatt 0 effekt og antall rådyrpåkjørsler har fortsatt å øke.

Kommunen har ikke myndighet til å pålegge valdene å ta ut et visst antall dyr, og vi står derfor uten virkemidler for å øke avskytingen og å oppnå målsettingen om en halvering av bestanden. Ved første behandling av målsetting for hjortevilt i Averøy i 2009 ble det fremmet et benkeforslag fra en av politikerne om å innføre skuddpremie på rådyr. Dette førte til store oppslag i riksavisene og stor støy. Fylkesmannen uttalte at det formelt sett ikke var noe i veien for å innføre en skuddpremie på rådyr, men at den måtte være av en viss størrelse for å få effekt. Det endte med at

forslaget ikke ble noe av pga. finansieringen av tiltaket.

I forskrift om forvaltning av hjortevilt – med kommentarer under §6 Minsteareal står bl.a. følgende kommentar: «Minsteareal som virkemiddel. Fastsetting av minstearealet er det viktigste virkemiddelet i reguleringen av bestands-størrelse. Minstearealet bør samordnes med de øvrige virkemidlene for å nå kommunens mål i hjorteviltforvaltningen. Andre virke-midler er fravik av minstearealet, jf. § 7 og bestandsplanlegging, jf. § 15. I særskilte tilfeller, der øvrige virkemidler er forsøkt uten hell, eller der akutte situasjoner oppstår, kan kommunen vurdere skadefelling, jf. naturmangfoldloven § 18 fjerde ledd, eller uttak av eget tiltak, jf. delegering etter naturmangfoldloven § 18 tredje ledd første punktum, datert 16. september 2013.» Jeg er usikker på hva dette innebærer, men å foreslå eller å gjennomføre en «Offentlig nedskyting av rådyrbestanden» vil neppe bli foreslått av meg.